

zdi se, kakor bi leva glasotvorka vendar le nekoliko zaostajala. Vzrok hripavosti pa je vendar edino le luknjica v zadnji tretjini leve glasotvorke. Ker je hripavost nastopila takoj po prizadeti oškodbi, treba misliti, da je sunil poškodovavec nož naravnost v jabolko ter ranil na ta način glasotvorko. Popolnoma v soglasji s tem je izjava poškodovančeva. Koj po zadobljeni oškodbi je namreč izbljuval mnogo krvi in če je zatisnil zunanjo rano, se mu je izlila velika množina krvi v usta. Hripavost poškodovančeva ostane trajna, ker manjka, kakor rečeno, zadnja tretjina leve glasotvorke. Vsled tega ne more poškodovanec glasno govoriti, še manj pa glasno klicati. To hripavost je smatrati za trajno oslABLJENJE besede v smislu §-a 156. a k. z. ter ni moči iz tega razloga pritrđiti mnenju zdravnikov, trdečih, da je samó glas hripav, a izgovor razumljiv, torej beseda ohranjena in neoslabljená.

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Če se motenje posesti popravi pred tožbo, je le-ta in sodna prepoved nepotrebna. — „Animus turbandi“.

C. kr. okr. sodišče v Metliki je na tožbo Ljudske posojilnice v Ljubljani zoper krajni šolski svet v Metliki zaradi motenja posesti s končnim sklepom od 11. marcija 1899 opr. št. C 24/99—3 odbilo tožbeno zahtevanje: »Tožiteljica je v zadnji dejanski posesti metliškega gradu parc. št. 82/1 k. o. Metlika in zlasti tudi grajskega, to parcelo omejujočega zidu in pa grajskega vrta; toženec je to zadnjo dejanjsko posest motil, ko je na šolskem dvorišču v Metliki dal napraviti leseno stavbo, ki je naslonjena na grajski zid, koje streha je takrat, ko je zadobila tožiteljica vednost o motitvi, to je 7. februarja 1899, sezala v dolgosti približno 4.50 m in v širokosti 0.32 m nad grajski zid in koje strešne late so takrat sezale še čez to nad zid sezajočo širino drvarnične strehe v grajski vrt; toženec mora vse to priznati, obnoviti prejšnji stan in v bodoče vsako motenje navedene posesti tožiteljice opustiti ter povrniti stroške.«

Razlogi.

Ni sporno, da je tožiteljica v zadnji dejanski posesti metliškega gradu parc. 82/1 k. o. Metlika, da je okolo grajskega poslopja vrt in le-ta obdan z zidom. Priznalo se je tudi, da meji ob ta vrt šolsko dvo-rišče in da je dal ondi meseca januarja t. l. toženi krajni šolski svet postaviti drvarnico. Prvotno tožila je tožiteljica nadučitelja Valentina B., češ da je on dal postaviti to drvarnico. V tej pravnici (CI 23/99) proti Valentinu B. navedla je tožiteljica, da se čuti po tej stavbi moteno v svoji zadnji dejanski posesti, ker je stavba naslonjena na grajski zid in nje streha postavljena na ta zid, zlasti tudi, ker nekateri strešni trami te stavbe segajo še čez zid v grajski vrt. Pri sodnem ogledu radi tega se je konstatiralo, da sicer res sega drvarnična streha 4,50 m na dolgo in 0,32 m na široko nad, ne pa tudi čez grajski zid, a da sicer stavba ne sloni na zidu, ampak na glavnih podpornih tramovih in da ne bi na trdnost stavbe prav nič uplivalo, če bi se odstranil oni del strehe, po katerem se čuti tožiteljica moteno. Konstatiralo se je tudi, da je po-daljšanje strehe v korist zidu, prav nič pa drvarnici. Tega pa, da bi nekateri strešni trami še segali čez zid v grajski vrt, ni bilo pri onem sodnem ogledu dne 25. februarja prav nič videti.

Iz prebranega pravnega spisa CI 23/99 izhaja, da je krajni šolski svet postavil streho nad zid le, da je ustregel želji prejšnjega lastnika metliškega gradu viteza Josipa S., kateri je načelniku Leopoldu G. do-volil stavbo nasloniti na grajski zid in mu pri tem rekel, da mu je ljubše, če se streha postavi tudi nad zid in se na ta način zid pokrije. To okolnost potrdil je v tej pravnici za pričo zaslišani načelnik krajnega šolskega sveta s prisego.

Sodišču je znano (§ 269. c. pr. r.), da je načelnik krajnega šolskega sveta Leopold G. pri omenjenem sodnem ogledu izrekel zastopniku to-žiteljice, da je pripravljen odstraniti streho za toliko, za kolikor se čuti tožiteljica po njej moteno, in še tisti dan, to je 25. februarja 1899 se je odstranila streha, kolikor je segala nad grajski zid. Tožiteljica tega dejstva ni zanikala, nego se opira le na to, da je pisala tožencu, da ne zahteva nikacih stroškov in da umakne tožbo, ako jej pošlje toženec do 9. marcija t. l. izjavo, v kateri prizna motenje ter se zaveže v bodoče opustiti vsako motenje. Toženec je priznal, da na to pismo ni odgovoril, ker je takoj, ko je oficijalno zvedel, da se čuti tožiteljica moteno vsled podaljšanja drvarnične strehe nad grajski zid, dal to streho v toliko od-

straniti, kolikor sega na grajski zid; kaj več da tožiteljica ne more od njega zahtevati.

Skliceval se je toženec na svojo že omenjeno izjavo pri prvem sodnem ogledu, in na to, da je v prvi pravdi kakor priča izpovedal, da krajni šolski svet ni imel namena, motiti lastnika grajskega zidu, dočim je bilo podaljšanje strehe le zidu v korist.

Toženec je predlagal, da se tožba, povsem nepotrebno vložena, odbije.

Tožiteljica je naglašala, da so tudi nekatere strešne late približno za 10 cm segale čez zid v grajski vrt nekaj časa; vsaj bilo je tako 7. februarja t. l., ko je tožiteljica vednost dobila o motitvi. Toženec je, kakor omenjeno, to dejstvo zanikal.

Tožiteljica je predlagala o tem zaslišanje prič, koje pa je sodišče, ker nepotrebno, odklonilo.

Ker o tem ni prepira, da je tožiteljica v zadnji dejanski posesti metliškega gradu, vrta okolo poslopja in pa zidu, ki ta vrt obdaja, in ker dalje ni sporno, da je toženi krajni šolski svet dal postaviti vprašavno drvarnico ter podaljšati nje streho nad grajski zid, razmotrivati je le vprašanje, je li motil toženec, ko je dal to stavbo postaviti, tožiteljico v navedeni posesti, in je li imela tožiteljica povod vložiti le-to tožbo.

To vprašanje je odločno zanikati.

Vprašati je v prvo: koje dejanje toženčevo naj bi bilo smatrati za motilno?

Tožiteljica pravi v tožbi, da je toženec naslonil drvarnico na grajski zid. Je li to motilno dejanje? Gotovo ne. V prvo je po sodnem ogledu že v pravdi proti Valentinu B. dognano, da stavba ne sloni na grajskem zidu — tožiteljica priznava to v prebranem pismu z dne 5. marcija 1899 tudi sama — v drugo pa je upravičen lastnik zračno prostornino svoje lastnine popolnoma izkoristiti, in če bi tudi tožiteljica trdila, da je toženec svojo lastninsko pravico prekoračil, ne bi se moglo o tem razsojevati »in possessorio«.

Tožiteljica trdi, da so nekatere late strehe približno 1 dm čez grajski zid na grajski vrt segale in sicer do 7. februarja t. l. Ponudila je o tem zaslišanje prič, katero je sodišče kot nepotrebno odklonilo.

Že iz pravde CI 23/99 izhaja, da naj se je streha drvarnice napravila po načrtu tako, da pokrije streha od opeke grajski zid. Dotični načrt kaže tudi, da je bilo položiti 6 strešnih lat na grajski zid, tako,

da bi segale le do roba zidu, ne pa še čez zid. Prav lahko je torej in skoraj neizogibno, da so se pri postavljanju strehe nekatere late, ki so bile pač daljše od drugih, slučajno pribile tako, da so za par centimetrov segale čez rob zida v vrt in prav mogoče je, da je bilo to tako še 7. februarja t. l., ko stavba še ni bila do celega izgotovljena. Ker pa že pri ogledu dne 25. februarja t. l. ni bilo konstatovati, da katera lata še sega čez rob zidu v grajski vrt, nego le to, da je stavba natančno po priloženem načrtu izvršena, ker nadalje tožiteljica sama trdi, da so le nekatere late segale čez zid, druge pa ne, in ker že to kaže le začasno stanje, katero je bilo že po stavbenem smotru kakor hitro mogoče odstraniti in se je faktično vsaj pred 25. februarjem odstranilo, ker končno tožiteljica ne more trditi, da je toženec nekatere late namenoma dal tako pribiti, da segajo v grajski vrt, — po vsem tem ne more biti govor, da to, če so nekatere late pri stavljenju drvarnične strehe segale nekaj časa čez grajski zid, je motenje posesti, kajti sicer bi tudi vsak šetalec, ki gre čez travnik ali gozd neznanega mu lastnika, bil motilec tuje posesti.

Dejstvo končno, da se je postavila streha, kakor je dognal sodni ogled 4'50 m na dolgo in 0'32 m na široko nad grajski zid, ni imelo začasnega pomena; streha podaljšala se je nad grajski zid, da stalno tako ostane. Je li to motenje posesti?

Sodišče zastopa mnenje, da tudi to dejanje ne znači motenja posesti niti v subjektivnem niti v objektivnem oziru.

Po zapriseženi izjavi, v pravdi CI 23/99 zaslišanega Leopolda G. je dokazano: da je nameraval krajni šolski svet metliški postaviti stavbo tako, kakor je v priloženem prerezu označeno, torej streho postaviti le do grajskega zidu; da se je podaljšala streha nad grajski zid le, ker je to prejšnji grajski lastnik želel, češ, da se naj pokrije zid, ker mu je to ljubše, in da je to podaljšanje strehe povzročilo tožencu za 3 gl. 50 kr. več stroškov. Prejšnji grajski lastnik si pač ni želel kaj tacega, kar bi bilo njemu, odnosno njegovemu zidu v škodo. Dognalo se je pa tudi pri sodnem ogledu, da podaljšanje strehe tožiteljici ni prav nič v škodo, pač pa v očitno korist, kajti vsled podaljšanja strehe se je dotični del grajskega zidu tako pokrtil, da je pred snegom in dežjem popolnoma zavarovan. Ni moči torej trditi, da je to dejanje toženca tožiteljici v škodo, niti v sedanjo niti v bodočo. Nikakor pa tudi ni prikrajšana tožiteljčina posest, kajti grajski zid nima drugega namena nego ograditi grajski vrt; s podaljšanjem strehe nad grajski zid pa ograja gradú, od-

nosno grajskega vrta gotovo ni postala slabejša. Toliko v objektivnem oziru.

Za le-ta slučaj je pa še v subjektivnem oziru uvaževati, da je bilo tožiteljici po prvi pravdi proti Valentinu B. iz dotične zaprisežene izjave načelnika krajnega šolskega sveta znano, da se je streha podaljšala nad grajski zid le vsled želje prejšnjega grajskega lastnika, torej ne v namenu motiti posest tožiteljice. Moralo jej je biti po sodnem ogledu v prvi pravdi znano, da ni podaljšanje strehe tožencu prav nič v korist, pač pa tožiteljici, da je v tej prvi pravdi načelnik krajnega šolskega sveta pod prisego izpovedal, da se streha sploh ni v namenu, tožiteljico motiti, podaljšala nad grajski zid. Zastopnik toženca je pa pri tem ogledu izjavil tudi zastopniku tožiteljice — to dejstvo dokazano je po §-u 269. c. pr. r. — da je vsak čas pripravljen streho odstraniti v toliko, v kolikor se čuti po njej tožiteljica moteno. Dokazano je po vsem tem, da toženec strehe ni podaljšal nad grajski zid samolastno, ali, če bi se nad to besedo hotelo spodtikati, ker želja prejšnjega lastnika gradu tožiteljice nič ne briga, vsaj ne »mala fide«. Iz navedenih okolnostij pa tudi izhaja, da toženec ni postavil, odnosno podaljšal strehe niti »animo turbandi«, niti »animo possidendi« ali »possessionem acquirendi« in da je bilo stališče toženca tožiteljici že v pravdi proti Valentinu B. popolnem znano.

Če je s tem dokazano, da tudi v subjektivnem oziru ne more obveljati trditev tožiteljice, da je toženec jo motil z navedenim činom, dognano je tudi ob enem, da je bila tožba povsem nepotrebno vložena, in da bi jo bilo odbiti tudi tedaj, če bi se smatralo toženčevo dejanje za motenje posesti (v objektivnem oziru) in ne glede na faktum, ki se je zvršil dne 25. februarja in o katerem bode šele govor.

Tožiteljici je bilo znano, da hoče toženi krajni šolski svet nje popolnoma ustreči, če to zahteva, in brez odloga odstraniti streho, v kolikor krije grajski zid. Tožiteljice zastopnik ni pri sodnem ogledu, dne 25. februarja na ta poziv načelnika krajnega šolskega sveta odgovoril ničesar; tožiteljica tudi ni pismeno ali pozneje ustno toženca pozvala, da naj odstrani streho, v kolikor sega nad grajski zid, nego je dne 28. februarja vložila tožbo.

Tožbo bi bilo že iz tega razloga odbiti ali vsaj ne bi imela tožiteljica pravice, zahtevati kaj povračila stroškov (§ 45. c. pr. r. per anal.). K temu pa je prišel še ta-le faktum.

Takoj po sodnem ogledu dne 25. februarja t. l., še predno se je zastopnik tožiteljice odpeljal iz Metlike, dal je načelnik krajnega šolskega sveta, ki je šele tisti dan oficijalno zvedel, da se čuti tožiteljica moteno po navedeni stavbi, streho v toliko odrezati, v kolikor je tikala grajski zid, in je stem popolnoma odstranil dejstvo, koje je tožiteljica značila za motitev.

Tožiteljica tega ni mogla zanikati, in morala je vsekako vedeti o tem odstranjenji strešnega dela pred vložitvijo tožbe, dočim stanuje nje oskrbnik France K. v Metliki in je njega dolžnost nadzirati grad metliški in grajski vrt.

Tožiteljica, ki vse to neposredno sama priznava v prebranem pismu z dne 5. marcija 1899, ko ne zahteva niti povračila tožbenih stroškov, če jej da toženec ondi stilizovano izjavo, — ugovarja proti navedeni trditvi toženca le, da je njemu pisala omenjeno pismo, ter zahtevala pismeno izjavo, naj toženec prizna posest tožiteljice do navedenega zidu in da bo v bodoče opustil vsako motitev. Toženec ni na to pismo dal odgovora, češ, da se ni čutil obvezanega to storiti. Sodišče mora temu pritrditi; če je toženec še pred napravo tožbe in celo takoj, ko je zvedel, da njegovo dejanje tožiteljico moti, odstranil vse, kar bi zamoglo utemeljiti poseg v tožiteljico posest, ter popolnoma obnovil v tem oziru prejšnji stan, onda tožiteljica nikakor ne more zahtevati s tožbo radi motenja posesti od njega kaj več, in bila je vložitev tožbe radi motenja posesti povsem nepotrebna.

Le-ta tožba je torej v vsakem oziru neutemeljena in je bilo radi tega njeno zahtevo odbiti.

Izrek o povračilu stroškov odpade, ker toženec ni zabeležil stroškov pred sklepom razprave.

C. kr. okrožno kot rekurzno sodišče v Novem mestu je s sklepom z dne 10. aprila 1899 RI57/99—6 prvosodni končni sklep razveljavilo in okr. sodišču naložilo, da razpravo popolni in potem vnovič stvar odloči.

Razlogi.

1. Tožiteljica je opetovano pri razpravi popravila svojo zahtevo, a vendar ni popolnem določeno, kaj zahteva, ker je zopet pristavila, da »v ostalem vzdržuje tožbeno zahtevo« in torej ni jasno, ali vzdržuje svojo zahtevo tudi glede motilnega dejanja, da se je stavba naslonila na grajski zid, ali ne. Tožiteljico je zato napotiti, da stavi popolno in določno zahtevo.

2. Tožiteljica je trdila, da so takrat, ko je zvedela o motitvi, namreč 7. februarja 1899, strešne late segale še čez zid v grajski vrt približno 1 dm, in je predlagala o tem dokaz po pričah. Prvi sodnik je predlog na zaslišanje dotičnih prič neopravičeno odklonil, ker naprava strešnih lat na navedeni način more vsekakor ustanovljati motenje tožiteljčine posesti. Zato je dopustiti predlagani dokaz in priče zaslišati.

3. Pri razpravi se je prečitala izpoved priče Leopolda G. iz pravdnega akta CI 23/99 in se sklicuje prvi sodnik v svoji odločbi na okolnosti, potrjene po tej priči. S takim postopanjem ravnalo se je pa proti določbi §-a 457. odst. 2 c. pr. r., po kateri dokazovanje po zaslišanju pravdne stranke v pravnah zaradi motenja posesti ni dopustno in se tedaj tudi njeno pričanje iz druge pravde ne sme uporabljati. Ako je torej za kake okolnosti treba dokaza, napotiti je toženo stranko, da navede druga dokazila.

4. Tožena stranka se v tožbenih navedbah ni zaslišala popolnem, nego se je le vpoštevala izjava priče Leopolda G. v pravdi CI 23/99. Razpravo je torej v tem oziru popolniti.

Ker je torej postopanje na prvi instanci bistveno pomanjkljivo, tako da ni možno do dobrega prestresti in temeljito presoditi pravdne stvari (§ 496. št. 2 c. pr. r.), oziroma ker se po vsebini pravnih spisov važne okolnosti niso pretresovale (§ 496. št. 3 c. pr. r.) bilo je v zmislu §-a 496. odst. I. c. pr. r. končni sklep razveljaviti in odrediti, da se razprava popolni in potem vnovič odloči v stvari.

(Konec prih.)

b) Tudi prezadolženo zapuščinsko premoženje se ne sme razdeliti po predpisih konkurznega reda.

K zapuščini Jožefa K. spadala je knjižica poštne hranilnice po 209 gld. 31 kr. K. je zapustil mnogo več dolgov, nego li premoženja. C. kr. okrajno kot zapuščinsko sodišče v Celji je realizovalo to knjižico ter znesek, ne da bi sklicalo upnike, razdelilo s sklepom od 7. oktobra 1899 A. 259/98-34 po načinu krیده med upnike, kateri bi v slučaju konkurza dobili plačilo v I. razredu konkurznih upnikov, namreč za pogrebne in zdravniške stroške.

Zoper ta sklep vložila je upnica Posojilnica v Celju rekurz, posebno tudi z ozirom na to, ker je med tem časom bila zadobila na realizovano gotovino, shranjeno pri davkariji, izvršilno zastavno pravico.

C. kr. okrožno sodišče v Celji je z odločbo od 3. novembra 1899 R. V. 210/99-1 rekurz zavrnilo in potrdilo izpodbijani sklep iz razlogov: Zapuščinsko premoženje še v pokritje vseh pogrebnih in zdravniških stroškov ni zadostovalo. Pogrebne in zdravniške stroške je prištevati bremenom, ki se drže zapuščine (§ 549. obč. drž. zak.) in ki imajo na vsak način prednost pred drugimi terjatvami, bodi si da se je konkurz formalno razglasil ali ne. Razpravno sodišče je torej razdelilo premoženje s polno pravico po določilih §-a 43. konk. r.

Na revizijski rekurz Posojilnice v Celji je c. kr. najvišje sodišče izdalo naslednji sklep z dne 16. januarja 1900 št. 458:

Oba sklepa nižjih sodišč se razveljavljata, c. kr. okrajnemu sodišču pa naroča, da izvrši razpravo o zapuščini Jožefa K. uvaževaje to, da se je med tem za terjatev posojilnice, ki je rekurirala, v znesku 300 gl. 99 kr., pri zapuščinskem, v depozitnem uradu shranjenem premoženju prijavila rubežen in vrhu tega tudi glasom depozitnega ekstrakta istočasno zaznamovala rubežen za davčne zaostanke po 108 gl. 10 kr. vsled sklepa od 24. septembra 1899.

Kajti v le-tem slučaju gre za rekurz proti sklepu, izdanemu v izvenspornem postopanju, ozirati se je torej bilo po §-u 10. ces. patenta od 9. avgusta 1854 drž. zak. št. 208 na navedbe revizijskega rekurza, da je pridobila rekurentinja zastavno pravico pred pravomočnostjo izpodbijanega prisojilnega odloka, in pa na depozitno uradno zastavno pravico. Tudi ni bilo prezreti, da glasom sedaj predloženega depozitnega ekstrakta je rubežen za davčne zaostanke v znesku 108 gl. 10 kr. bila zaznamovana že vsled izvršilnega dovolila od 24. septembra 1899, očitvidno torej pred izdajo izpodbijanega razdelilnega sklepa. Ker se zapuščinski konkurz formalno ni otvoril in ker torej pravne, v §-u 11. konk. r. izražene posledice ne morejo priti v poštev, tedaj je razdelitev zapuščinskega premoženja, ki se je brez ozira na pridobljene zastavne pravice izvršila po načinu krیده, popolnoma nedopustna. Izrek o rekurznih stroških mora izostati v le-tem postopanju.

Dr. I. Dečko.

c) Za rekurz proti vknjižbi zastavne pravice za povračilno terjatev v smislu §-a 222. izvrš. reda, velja rok §-a 127. zemlj. zakona.

Na podlagi razdelilnega sklepa in dodatka k njemu dovolilo je c. kr. okr. kot izvršilno sodišče v Ljubljani vknjižbo zastavne pravice za povračilni terjatvi dveh upnikov v smislu določbe §-a 222. izvrš. r. Po vročbi tega dovolila, štirinajsti dan, vložil je lastnik neprodanega zemljišča *B* rekurz proti dovolilu vknjižbe. Okrajno sodišče je rekurz predložilo c. kr. deželnemu kot rekurznemu sodišču v Ljubljani. Le-to je rekurz, češ, da je prepozno vložen, zavrnilo iz teh-le razlogov:

Ker se je izpodbijani sklep izdal v izvršilnem postopanju in ker nič družega ni ukazano, znaša rekurzni rok 8 dnij (§ 65 izvrš. reda). Le-ta rekurz pa se je vložil šele po preteku tega roka in ga je torej bilo kakor zakasnelega zavreči. Določbe §-a 88. št. 2 izvrš. r. ni moči slično uporabiti, ker je ta določba po §-u 65. ibid. izjemna določba. Proti slični uporabi govori posebno tudi določba §-a 208. II. odst. izvrš. r., kajti ako bi bila slična uporaba dopustna, ne trebalo bi tu posebej določati, da v tem slučaju velja izjemna določba §-a 88. št. 2 ibid.

C. kr. najvišje sodišče je z odločbo z dne 23. januarja 1900 št. 796 na rekurz lastnika zemljišča *B* odbilo odločbo rekurznega sodišča dvignilo in mu zaukazalo meritorno rešitev iz nastopnih razlogov:

Razdelilna sklepa zadevata le na dražbi prodano zemljišče zavezanca *A*, nikakor pa ne *B*-ju lastnega zemljišča, ki ni bilo v izvršilu. Sklep okrajnega sodišča, s katerim se je na podlagi razdelilnih sklepov dovolila vknjižba zastavne pravice na zemljišče *B*-ja, ki ni bilo v izvršilu, smatrati je za zemljiškooknjižni odlok v smislu §-a 126. zak. od 25. julija 1871 šte. 95 drž. zak., glede katerega veljajo v §-u 127. ibid. določeni rekurzni roki. Zatorej je rekurz bil pravočasno vložen.

d) Ali odvetniška tarifa velja za c. kr. notarje v spornem postopanju?

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani je v pravni stvari Elizabete Z. tožnice, zastopane po c. kr. notarju I. proti Jakobu J. tožencu radi 62 gld. 50 kr. izdalo plačilno povelje z dne 17. januarja 1900 opr. št. M 22/00—1, a stroškov ni odmerilo po odvetniški tarifi.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani rekurzu tožnice ni ugodilo, nego potrdilo prvosodni sklep v izpodbijanem delu glede izreka o stroških (sklep z dne 15. februarja 1900. opr. št. R 25/00—1).

Razlogi.

Prvi sodnik je odmeril stroške opominjevalne, po c. kr. notarju I., pooblaščenca tožnice, vložene tožbe le kakor stroške navadnega pooblaščenca, ne pa po odvetniški tarifi, kakor jih je zahtevala tožnica. Rekurz proti tej odmeri je neutemeljen.

Res je sicer po drugem odstavku §-a 42. c. pr. r. glede povrnitve pravnih stroškov zastopnike beležniškega stanu staviti v isto vrsto, kakor zastopnike, pripadajoče k odvetniškemu stanu, torej pravdne stroške taistim odmeriti po nastavkih odvetniške tarife, vendar pa le pod tem pogojem, da so beležniki k takemu zastopanju upravičeni, kar sledi jasno iz §-a 4. ukaza pravosodnega ministrstva z dne 26. marca 1900 št. 58 drž. zak.

Iz določbe §-a 42. c. pr. r. pa ni sklepati, da se je nameravalo pravico beležnikov, v spornih stvareh stranke zastopati, razširiti ali jo celo na isto vrsto staviti s pravico odvetnikov. V tem oziru se na dosedanjem stanju, da je beležnike v spornem postopanju k zastopanju strank le izjemoma, nikakor pa ne tedaj pripustiti, kadar se vidi, da delajo iz tacega zastopanja posebno vrsto zaslužka, po predpisih civilno-pravnega reda ni ničesar izpremenilo, in slej kakor prej beležniki niso opravičeni v spornem postopanju strank zastopati v dosego posebne vrste zaslužka; najmanj pa se jim more taka pravica priznati v kraju, kjer ima več odvetnikov svoj sedež. — V le-tem slučaju je iz raznih, rekurzu priloženih spisov c. kr. okrajnega sodišča ljubljanskega posneti — in to je prvi sodnik za notorično smatral — da c. kr. notar I. z ozirom na množitev tacih slučajev iz zastopanja strank v spornih stvareh dela posebno vrsto zaslužka, da ga torej ni imeti za opravičenega k takemu zastopanju.

Radi tega se tožnici niso mogli priznati stroški po nastavkih odvetniške tarife in so stroški, katere je prvi sodnik njenemu zastopniku kot navadnemu pooblaščenca odmeril, več nego zadostni in primerni; bilo je torej plačilno povelje v izpodbijanem delu glede odmere stroškov potrditi.

f) Stroški odvetniškega zastopanja pri razdelitvi skupila so potrebni.

C. kr. okrajno sodišče v Šmarji je s sklepom od 30. maja 1899 opr. št. E. 448/98-11 določilo narok za razpravo o razdelitvi skupila od premičnin, na javni dražbi prodanih v znesku 434 gld. 15 kr. Zahtevajoča upnica je prijavila svojo terjatev 600 gld. opr. s posebno vlogo, katero je po svojem rednem zastopniku poslala odvetniku v Š. kakor substitutu z naročilom, da le-ta osebno predloži vlogo ter da ob enem zastopa zahtevajočo upnico na določenem naroku. Okrajno sodišče v Š. je s sklepom od 19. avgusta 1899 opr. št. E. 448/98-13 nakazalo vse skupilo zahtevajoči upnici kakor prvi zastavni upnici v delno pokrite njeve izvršljive terjatve; glede stroškov pa odločilo, da se odbije predlog zahtevajoče upnice, naj se nakažejo in odmerijo daljni, na naroku za razdelbo skupila zaznamovani stroški, ker bi zahtevajoča upnica lahko pisмено oglasila svojo terjatev in ni bilo treba oglasitve predložiti osebno po odvetniku v Š., ter torej ti stroški niso bili potrebni.

C. kr. okrožno kakor rekurzno sodišče v C. je s sklepom od 19. septembra 1899 opr. št. R. V. 161/99-1 rekurzu zahtevajoče upnice ustreglo ter sklep prvega sodnika v rekuriranem delu prenaradilo tako, da je iz skupila še nakazalo zahtevajoči upnici na stroških za intervencijo po odvetniku v Š. na razdelilni razpravi

znesek	4 gld. 40 kr.
in stroške rekurza	6 » 60 »

skupaj . . . 11 gld. — kr.,

dodavši nastopne razloge: Razdelilnih razprav v smislu §-a 285. izvrš. reda osebno se vdeležiti je dolžnost vsacega previdnega zastopnika upnikov. Po §-u 212. izvrš. reda je na razpravi obravnavati s strankami in neosebno navzočni upnik bi celo pravico rekurza izgubil po §-ih 286., 213. in 234. izvrš. reda. Zategadelj je bilo zahtevajočemu upniku tudi stroške intervencije substituta pripoznati in stroške rekurza, katere je prišteti izvršilnim stroškom (§ 74. izvrš. reda).

—r—r.

Kazensko pravo.

a) Gosposka v zmislu §-a 209. k. z. so vsa oblastva in vse posamezne uradne osebe, ki po ustavi in po zakonu državno oblast delomice izvršujejo. — Subjektivno obstaja obreko- vanje tudi tedaj, kedar natolcevalec ne smatra podtikanega dejanja hudodelstvom, nego samó prestopkom ali zgol služ- benim pregreškom.

Kas. razs. od 24. marca 1899. l. št. 17040 iz 1898. l.

Gostilničar Sever ni naznanil dveh sodov vina v obdajanje. Ko ju je načel, ga je ovadil opravnik zakupnika užitnine Joso L. Finančno oblastvo je odredilo zoper Severja poizvedbe radi prestopka §-a 324. doh. k. z. ter jih naročilo komisarju finančne straže Milanu V. Le-ta je zaslíšal tudi ovaduha L. in zapisal njegovo izpoved v zapisnik od dne 16. aprila 1895. l. Zaglavivši poizvedbe je odposlal spise finančni direkciji, a le-ta je sklepom od 17. rožnika 1896. l. opustila nadaljno zasledo- vanje zoper Severja. L. pa se je pritožil zoper le-ta sklep na višje do- hododninsko sodišče. V svoji pritožbi od 30. julija 1896. l. je med drugim navel, da je komisar V. samo obdolžencu ugodne izpovedi za- pisal, dočim je obtežujoče izjave zamolčal, ali pa da je izpovedbe, ki so obdolženca v resnici obteževale, tako zapisal, da so bile zanj ugodne. Radi teh očitanj V-u na kvar je bil L. krivim proglašen hudodelstva po §-u 209. k. z., češ da je V-a radi podtaknjene hudodelstva zlorabe uradne oblasti po §-u 101. k. z. gosposki ovadil.

Le-ta krivdorek izpodbija toženčeva ničnostna pritožba po §-u 281. št. 9 a k. pr. r. ter prigovarja: 1.) da bi višjemu dohodninskemu so- dišču oznanjena očitanja na kvar V-u le tedaj učinjala hudodelstvo zlo- rabe uradne oblasti, ako bi ga dolžila namena koga oškodovati; takov namen pa ni ugotovljen; 2.) da oblastvo, kateremu je bila oznanjena baje lažnjiva ovadba, ni gosposka v zmislu §-a 209. k. z.; da ima mari ta zakon, prav tako kakor § 187. k. z., táko javno oblastvo v mislih, ki mora ščititi obči mir, red in varnost, ter da po vrhu ozna- njeno obdolženje ni moglo dati sodišču, varstvenemu oblastvu, ali sploh kateri si bodi gosposki povoda v preiskavo ali vsaj v poizvedovanja zoper obdolženca, nego smatrati je zgol za dovoljeno kritiko postopanja komisarja finančne straže; 3.) da ni ugotovljeno, da je obtoženec poznal krivičnost obdolženja in njegove posledice.

Vsi ti prigovori pa so neutemeljeni:

ad 1.) Glede onega odstavka pritožbe, katerega označa obtožba obrekovalnim je spoznavno sodišče izrecno ustanovilo, da je bil komisar V. okrivljen, da je L-ovo izpoved samo zato krivično in spačeno zapisal, da bi S-a kvarnih posledic dohodninskega prestopka rešil; takovo, njegovim dolžnostim nasprotno postopanje da ustvarja naklonjenost S-u in strankarstvo. Toda ako pritožba meni, da manjka učin obrekovanja, ker ni bilo komisarju V-u očitano, da je postopal namenom komu (državi, občini, posameznim osebam) škodovati, onda prezira ugotovljeno dejansko stanje. Kajti, ako bi bil komisar V. s podtaknjenim mu protidolžnostnim postopanjem (glej §-e 506., 530., 627., 632., 661. doh. k. z. in §-e 86. in 87. uradnega navodila v doh. k. z.) nameraval preprečiti, da dobode prestopnik dohodninskega zakona zaslužen kazen in da se dotična užitninska pristojbina iztirja, onda bi vsekakor obstajal v §-u 101. k. z. domnevani namen oškodovanja.

ad 2.) Res je sicer, da v obsegu §-a 209. k. z. je smatrati za gosposko pred vsem ona oblastva in one oblastvene poslovniike, katerim je naloga skrbeti za pravno, s hudodelstvi ovirano ali rušeno varnost, ali o dotičnih ovadbah in obdolžitvah postopati po obstoječih določilih v dosego onih pogojev, ki naj pripravijo ali zagotovijo vršitev državne kazenske oblasti. Toda pogledom na ustanovilo §-a 84. k. pr. r. razširiti je okrožje onih oblastev, katera je imeti za gosposko v smislu §-a 209. k. z., na vse javne urade in oblastva. Kajti v pojem »gosposka« tičejo vsa oblastva ter tudi posamezne uradne osebe, ki po ustavi in po zakonu delomice izvršujejo državno oblast. Le to razumevanje pojma »gosposka« izvira za kazenski zakon iz §-a 68. k. z., kateri razlaga v prvem odstavku rabljeni obči izraz »gosposka« izglednim naštevanjem družega odstavka. Ni torej dvoma, da je višje dohodninsko sodišče in sploh vsako finančno oblastvo gosposka v smislu §-a 209. k. z.

Glede sposobnosti predmetne obdolžitve, da bi bila povod oblastvene preiskave, je povdariti, da ima navadno vsaka ovadba na gosposko takšno sposobnost, baš ker je uradna dolžnost vsake gosposke, da označena jej kaznjiva dejanja izsleduje. Po besedilu §-a 209. k. z. je učin obrekovanja ugotovljen ovadenjem in označenjem določene osebe, da je storila kaznjivo dejanje; sposobnost za uvedenje kazensko - pravnega pregona ali kake preiskave sploh pa ni potreben element učina. Samo za drugi v §-u 209. k. z. napominani način zakrivljenja obrekovanja zahteva zakon, da mora imeti obdolžitev rečeno sposobnost.

V kazensko-pravno polje segajoča navajanja inkriminirane pritožbe smatrati zgolj za dopustno kritiko postopanja komisarja finančne straže, tega ne dopušča njih vsebina in zmysel.

ad 3.) Sodni dvor je ustanovil znak »podtikanja« hudodelstva in vzlasti obstoj vedoma krivične obdolžitve. V kolikor poskuša ničnostna pritožba le-temu prvosodnemu ustanovljenju nasprotno utajiti obdolženčevo zavednost o krivici obdolžitve, se ne obrača proti rešitvi pravnega vprašanja, nego proti dejanskemu stanju, in ni ob to ozira vredno (§-a 258. in 288³. k. pr. r.). Ko pa pritoževatelj trdi, da mu niso bile znane možne posledice njegove obdolžitve zoper V-a, prezira, da je sodni dvor tudi v tem pogledu ustanovil, da je obtoženec dosežaj in pomen v pritožbi rabljenih besedij dobro poznal ter da je, kakor bivši finančni stražar tudi vedel, kakšne posledice je mogla obdolžitev za V-a imeti. Da pa je moralo obtožencu znano biti tudi to, da ugotavlja podtaknjeno postopanje učin hudodelstva zlorabe uradne oblasti, ni za subjektivno stran obrekovanja potrebno; le-to obstoji tudi tedaj, kadar natolcevalec ne smatra podtikanega dejanja za hudodelstvo, nego samo za prestopok ali zgolj za službeni pregrešek, dočim je istinito hudodelstvo.

Iz le-teh razlogov je kasacijsko sodišče odbilo obtoženčevo ničnostno pritožbo.

G.

b) Storilec hudodelstva po §-u 157. k. z. je tudi za zgolj po naključji nastale posledice svojega dejanja odgovoren.

Kas. razs. od 1. decembra 1899. l., št. 12215.

Miho Raven, Milko Miren in Milan Rak so si belili glave, kako bi si mogel človek na tem spridenem svetu življenje izboljšati. Raven in Miren sta bila enega mnenja, Rak je zastopal nasprotno stališče. Razgovor je postajal zmerom živahnejši. Naposled sta začela Raven in Miren svoje trditve dejanski utemeljevati in jih Raku na glavo in na hrbet s pestmi pribijati, ker si jih ni hotel sam v glavo vtepti. Koncem koncev je bil Rak težko ranjen, a Raven in Miren sta bila po §-u 157. k. z. obsojena. Raven je trdil, da se mu krivica godi. Zatekel se je na vrhovno sodišče s pozivom na § 281., odstavek 10. k. pr. r. Pobjjal je kavzalno zvezo med nahrbtnim dejanjem in med nastalim vspehom, trdeč, da je Raka samo s pestjo udaril, le-temu da se je zdrsnilo, da je padel in se vsled padca težko poškodoval, on pa da ga ni hotel niti nameraval težko raniti; njegov hudoben namen da je ostal v mejah

dejanja, već nego je storil, da ni nameraval; njegovo dejanje da torej ne kaže takega hudobnega namena, radi katerega naj odgovarja za vse posledice; udarec s pestjo ali sunek da je upoštevati k večjemu za dejanje, katero more storilec že po njegovih naravnih, vsakateremu lahko znanih nasledkih smatrati nevarnim življenju ali telesni varnosti ljudij; pogibeljnost svojega ravnanja da je mogel obtoženec vsekako uvideti, da je ob to nemarno postopal ter v najneugodnejšem slučaju zapal kazni §-a 335. k. z.

Toda le ta izvajanja so puhla in prazna, ker izvirajo iz pravne pomote. Sodni dvor je ustanovil, da je pritoževalec istočasno s soobtožencem Mirnom poškodovanca Raka močno s pestjo udaril v desna bedra, da se je Raku vsled udarca zdrsnilo, da je pal na tlak in da mu je padec povzročil težko telesno poškodbo na levi rami. Rakova telesna poškodba je torej nastala vsled skupnega dejanja Ravna in Mirna, a bilo je zgol nesrečno naključje, da je bila težka. O odgovornosti pritoževalca po §-ih 152. in 157. k. z. za le-to težko poškodbo ni dvoma pogledom na v §-u 152. izrecno navedeno določbo §-a 134. k. z. Kajti po le-tej določbi odgovarja storilec tudi za one posledice, ki so zgol po naključji nastale, v kolikor je bilo naključje z dejanjem samim povzročeno. Beseda »slučajno« se ne nanaša na kakovost nepričakovanih vzrokov, nego na storilca, izraža, da je vmesne vzroke storilcu tudi tedaj pripisati, ko jih ni nameraval, in ko jih je zanj smatrati zgol za naključje. Čim je ugotovljeno, da je pritoževalec hudobnim namenom ravnal in čim zadošča za učin §-ov 152. in 157. k. z. baš v 2. odst §-a 1. k. z. označeni posredni namen, onda ne more biti govora v le-tem slučaju zgol o nemarnosti. Pritoževalcu se ne godi krivica. Njegova pritožba ni utemeljena.

G.

Petindvajsetletnica „pravničkoga društva u Zagrebu“.

Na veledostojen način je dne 3. marcija t. l. praznovalo pravničko društvo hrvatsko 25letni svoj obstanek. Da je to bratsko nam društvo izpolnilo nade, ki so se gojile pri njegovem započetku, da se je polagoma povzdignilo v važen kulturni zavod hrvatski in upliven organ hrvatskih pravnikov, da je dandanes velespoštovano in mnogo uvaževano, to so na slavnostni dan priznavali soglasno zagrebški listi in to je tudi